

Letopis
NÁRODNE ČITALNICE

v

Ljubljani
začetkom leta
1896.

Založila Národna Čitalnica.

Tisk J. Blasnikovih naslednikov.

LETOPIS
NÁRODNE ČITALNICE

v

Ljubljani

začetkom leta

1896.

Založila Národná Čítalnica.

Tisek J. Blaznikovih naslednikov v Ljubljani.

I.

Čitalniški odbor

začetkom leta 1896.

Predsednik: dr. vitez Bleiweis-Trsteniški Karol, primarij,
podžupan, posestnik, itd.

Podpredsednik: Plantan Ivan, c. kr. notar.

Tajnik: Lah Evgen, mag. konc. pristav in tajnik „Slov. Matice“.

Namestnik: dr. Pirc Maks, odv. kandidat.

Blagajnik: Pirc Karol, c. kr. realčni profesor.

Gospodar: Verhunc Anton, trg. sotrudnik.

Odborniki:

dr. Kušar Josip, odv. kandidat.

Petrovčič Anton, c. kr. rač. oficijal.

Skabernè Avgust, trgovec, trg. zbornice svétnik in posestnik.

Tauses Franc, c. kr. rač. azistent.

dr. Tekavčič Franc, odvetnik.

II.

Imenik društvenikov.

a) Častni društveniki:

- dr. Strossmajer Josip Jurij**, škof bosenski in sremski, itd. itd. v Djakovu.
- baron Winkler Andrej**, lastnik vel. križa Fr.-Jos. reda, vitez žel. krone II. reda, vitez Fr.-Jos.-reda, c. kr. dež. predsednik v p., itd. itd. v Gorici.
- dr. Zupanec Jernej**, c. kr. notar, not. komore predsednik, vitez Fr.-Jos. reda in posestnik v Ljubljani.

b) Ljubljanski društveniki:

- Arcè Josipina, zasebnica in posestnica.
- Arcè Rajko, c. kr. poštni blagajnik in posestnik.
- Auer Oroslav, zasebnik.
- dr. Babnik Janko, c. kr. dež. sod. pristav.
- Barlè Franc, mag. kancelist.
- Bartel Anton, c. kr. gimn. profesor.
- Bayr Alojzij, c. kr. rač. svetnik v p.
- Benedikt Josip S., trgovec in posestnik.
- Bilina Ferdinand, trgovec in posestnik.
- Blaznikovi nasledniki, lastniki tiskarne in posestniki.
- dr. vitez Bleiweis-Trsteniški Karol, dež. primarij, podžupan, posestnik, itd.
- Bohinec Viktor, trg. sotrudnik.
- Bonač Ivan, knjigovez.
- Bradaška Ferdinand, mestni blagajnik.
- Brežnik Franc, c. kr. gimn. profesor.
- Brunet Franc, c. kr. tel. učitelj.
- Bulovec Anton, c. kr. avskultant.

- Costa Anton, c. kr. rač. revident.
 Čuden Franc, urar in posestnik.
 Dečman Anton, trgovec in posestnik.
 Detela Oton, dež. glavar, vitez žel. krone III. reda in Fr.-
 Jos. reda, graščak, itd.
 Deu Edvard, c. kr. okr. sod. svétnik v p.
 Devčić Ivan A., mag. pharm.
 Dimnik Jakob, mestni učitelj in urednik.
 dr. Doleneč Hinko, c. kr. dež. sod. tajnik.
 Drahsler Pavl, trg. poslovodja.
 Dralka Josip, c. kr. dež. vl. svétnik in posestnik.
 dr. Drč Josip, mestni zdravnik in posestnik.
 Drenik Franc, zav. zastopnik in posestnik.
 Drenik Friderik, mag. pom. uradnik.
 Duffé Ivan, mestni nadinženér.
 Eberl Adolf, pleskar.
 Fabian Ivan, trgovec in posestnik.
 dr. Faleschini Franc, stavb. podjetnik in posestnik.
 dr. Ferjančič Andrej, c. kr. dež. sod. svétnik in drž. poslanec.
 Ferlinz Franc, gostilničar.
 Foerster Anton, učitelj godbe in godb. vodja v stolni cerkvi.
 dr. Foerster Vladimir, odv. kandidat.
 Gangl Alojzij, c. kr. strok. učitelj.
 Gangl Engelbert, mestni učitelj.
 Gerber Josip, knjigovez in posestnik.
 Gerbič Franc, profesor glasbe, itd.
 Giontini Marija, lastnica trgovine.
 Gnesda Josipina, lastnica kavarne in posestnica.
 Goestl Franc, c. kr. poštni kontrolor.
 Gogola Ivan, c. kr. notar, obč. svétnik in posestnik.
 Golob Alojzij, knjigovodja.
 Gombač Franc, dež. popotni učitelj za vinarstvo.
 Goričnik Franc, trgovec.
 Gorup Ivan, posestnik.
 Grasselli Peter, mestni župan, vitez žel. krone III. reda,
 dež. poslanec in posestnik.
 dr. Gregorič Vinko, dež. primarij, obč. svétnik in posestnik.
 Gričar Ivan, solastnik trgovine.
 Grobelnik Ivan, trgovec.
 Groschel Franc, trgovec in posestnik.
 Hamann C. J., trgovec in posestnik.
 Hanuš Jaromir, mestni vodovodni inženér in posestnik.
 Heinitz Vaclav, mestni vrtnar.
 Hofbauer Ana, dež. tajnika vdova, itd.

- Hoffmeister Karol, glasb. učitelj.
 Hozhevar Anton, c. kr. rač. asistent.
 Hraský Ivan Vl., dež. inženér in obč. svétnik.
 Hrast Ivan E., tajnik mestne hranilnice.
 Hren Franc, veletržec, graščak, trg. zbornice svétnik, itd.
 Hribar Ivan, ravnatelj „Slavije“, obč. svétnik, dež. poslanec
 in posestnik.
 Hubad Franc, c. kr. učit. ravnatelj.
 Hubad Matej, konc. vodja „Glasbene Matice“.
 dr. Hudnik Matija, odvetnik.
 dr. Illner Franc, mestni policijski zdravnik.
 Jadranski Črtomir, zasebnik.
 Jakopič Franc, trgovec in posestnik.
 Jamšek Ivan, trg. poslovodja in posestnik.
 dr. Jan Ivan, mag. tajnik.
 Jebačin Ivan, trgovec.
 Jeglič Josip, trgovec in posestnik.
 dr. Jenko Ludovik, zas. zdravnik.
 Jerala Franc, c. kr. avskultant.
 Juvančič Dragotin, trgovec in posestnik.
 Kadilnik Franc, trg. blagajnik.
 Kajzelova obitelj.
 Kalmus Franc, tov. poslovodja.
 Kandare Franc, not. koncipijent.
 Karlin Martin, c. kr. gimn. profesor.
 Kaučič Jakob, c. kr. zemlj. knjigovodja v p.
 Kenda Henrik, trgovec in posestnik.
 Kert Matej, c. in kr. major v p.
 Kirbisch Rudolf, slaščičar in posestnik.
 Klein Anton, lastnik tiskarne, posestnik, trg. zborn. podpred-
 sednik, lastnik zl. križa za zasluge in obč. svétnik.
 Klun Karol, st. kanonik, dež. in drž. poslanec.
 Knez Ivan, veletržec, podjetnik in posestnik.
 Knific Ivana, zasebnica.
 Kobilca Jakob, trgovec in posestnik.
 Koblar Anton, kurat v dež. pris. delavnici in muz. arhivar.
 Koblar Avgust, načelnik žel. postaje.
 Kokalj Franc, mestni učitelj.
 Kollmann Franc, trgovec, trg. zborn. svétnik in posestnik.
 dr. Kopfiwa Ivan, mestni fizik.
 Kosler Ivan, tovarnar in graščak.
 Kosler Peter, tovarnar in graščak.
 Košir Ivana, posestnica.
 Krejči Anton, krznar in posestnik.

- Kremžar Andrej, dež. bolnice oskrbnik.
 dr. Krisper Valentin, odvetnik.
 Križaj Josip, II. mestni komisar in posestnik.
 Krulec Ivan, mestni učitelj.
 Kunst Alojzij, čevljarski mojster.
 dr. Kušar Josip, odv. kandidat.
 Kušar Josip, trgovec, drž. poslanec, posestnik, itd.
 Lah Evgen, mag. konc. pristav in tajnik „Slov. Matice“.
 Lavrenčič Josip, m. užitn. zakupa kontrolor in posestnik.
 Lenarčič Anton, c. kr. fin. svétnik.
 Lenček Alojzij, trgovec in trg. zbornice svétnik.
 Lentsche Josip, trgovec in posestnik.
 Leskovic Franc, trgovec in posestnik.
 Levec Franc, c. kr. realčni profesor in okr. šolski nadzornik.
 Lilleg Alojzij, trg. poslovodja.
 Lončar Ivan, c. kr. višji davčni nadzornik.
 Lozar Josip, trgovec, itd.
 Lubej Josip, c. kr. fin. str. nadkomisar v p., itd.
 Macher Ivan, c. kr. učit. profesor.
 dr. Majaron Danilo, odvetnik, obč. svétnik, dež. poslanec in
 urednik.
 Mally Franc, tovarnar in posestnik.
 Martinak Josip, c. kr. dež. sod. svétnik in vit. Fr.-Jos. reda.
 Mathian Ivan, c. kr. dvorni založnik, tovarnar in posestnik.
 Mejač Anton, c. kr. avskultant.
 Mejač Ivan, solastnik trgovine.
 Mikusch Adolf, trgovec in posestnik.
 Mikuž Ivan, mag. uradnik.
 Milavec Andrej, trg. sotrudnik.
 Millitz Ljudmila, lastnica tiskarne in posestnica.
 Modic Josip, c. kr. rač. revident.
 dr. Munda Franc, odvetnik in posestnik.
 Murnik Ivan, ces. svétnik, dež. poslanec in odbornik, trg.
 zbornice tajnik, vitez Fr.-Jos. reda in posestnik.
 Mušič Alojzij, c. kr. davčni pristav.
 Naglas Viktor, tovarnar.
 Naglič Ivan, mag. uradnik.
 Nedeljko Ivan, odv. solicator.
 Orožen Franc, c. kr. učit. profesor.
 Oswald Herman, kavarnar.
 Pammer Oton, trg. agent.
 dr. Papež Franc, odvetnik in dež. poslanec.
 Pavlin Alfonz, c. kr. gimn. profesor.
 Pavlin Franc, c. kr. inženér in posestnik.

- Pehani Rudolf, c. kr. davčni pristav.
 Perdan Ivan, trgovec, trg. zbornice predsednik, dež. poslanec
 in posestnik.
 Perušek Rajko, c. kr. gimn. profesor.
 Peterca Franc, trg. zbornice svétnik, posestnik, itd.
 Petričič Vaso, trgovec, mestne hranilnice predsednik, trg.
 zbornice in obč. svétnik, posestnik, itd.
 Petřik Josip, inženér.
 Petrovčič Anton, c. kr. rač. oficijal.
 Pfeifer Franc, c. kr. rač. nadsvétnik v p. in vit. Fr.-Jos. reda.
 Pirc Gustav, ravnatelj kmetijske družbe, popotni učitelj in
 obč. svétnik.
 Pirc Karol, c. kr. realčni profesor.
 dr. Pirc Maks, odv. kandidat.
 Plantan Ivan, c. kr. notar.
 Pleiweiss Josip, solastnik tovarne in posestnik.
 Pleiweiss Karol, not. kandidat in posestnik.
 Pleško Karol, c. kr. dež. sod. svétnik in posestnik.
 Pleteršnik Maks, c. kr. gimn. profesor.
 Podgornik Ivan, c. kr. poštni azistent.
 Podgoršek Franc, mestni policijski komisar.
 Podkrajšek Henrik, c. kr. strok. učitelj.
 Polenšek Jurij, odv. koncipijent.
 Poljanec Alojzij, ravnatelj dež. pris. delavnice.
 Pollak Vilko, inženér in posestnik.
 Povšè Franc, vodja kmet. šole v p., veleposestnik, drž. po-
 slanec, dež. poslanec in odbornik, itd.
 dr. Požar Lovro, c. kr. gimn. profesor.
 Praprotnik Ivana, mestna učiteljica.
 Preatoni Ambrož, trg. sotrudnik.
 Premk Anton, c. kr. poštni nadkontrolor v p. in posestnik.
 Pretnar Franc, mestne hranilnice blagajnik.
 Prokop Rudolf, geometer.
 Prosenc Josip, zav. zastopnik, itd.
 Ravnihar Franc, dež. knjigovodja v p. in obč. svétnik.
 Recknagel Karol, trgovec.
 Regally Franc, c. kr. avskultant in posestnik.
 Reich Avgust, c. kr. fin. komisar.
 Režek Jurij, mestni učitelj.
 Rodè Janko, trgovec in posestnik.
 Roeger J. C., trgovec in posestnik.
 Rohrmann Viktor, tovarnar in posestnik.
 Roštan Ivan, mestni učitelj.
 Rutar Simon, c. kr. gimn. profesor.

- Samec Ivan, trg. poslovodja.
 Savnik Angel, c. kr. fin. konc. praktikant.
 Schaeffer Albert, trgovec.
 Schantel Franc, trgovec in posestnik.
 Schlegel Edvard, učitelj na podkovski šoli, itd.
 Schrey Ivan, pek in posestnik.
 Senekovič Andrej, c. kr. gimn. ravnatelj in obč. svetnik.
 Skabernè Avgust, trgovec, trg. zbornice svetnik in posestnik.
 Skalè Pavl, mestni živinozdravnik.
 Skofizh Ivan, trgovec.
 Soss Friderik, trgovec in posestnik.
 Souvan Ferdinand, veletržec in graščak.
 Souvan Franc Ks., veletržec, trg. zborn. svetnik in posestnik.
 Sparowitz Josip, zlatar.
 Spreitzer Ivan, stavb. ključar.
 Starè Ferdinand, c. kr. okr. sodnik v p., itd.
 Starè Franc, sobni slikar.
 dr. Starè Josip, c. kr. fin. prokuratorne pristav, obč. svetnik in posestnik.
 Stirn Josip, delovodja na c. kr. obrtnih strok. šolah.
 dr. Stor Franc, odvetnik.
 dr. Strgar Stanko, c. kr. okrajni zdravnik.
 dr. Supan Viktor, odvetnik.
 dr. Suyer Albin, odvetnik.
 Šesek Ivan, II. mag. svetnik.
 dr. Šlajmer Edvard, dež. primarij, itd.
 Šorli Matija, c. kr. višji poštni oskrbnik.
 Šorn Vincenc, c. kr. jetn. nadzornik.
 Štupica Franc, trgovec.
 Šubic Alojzij, akad. slikar.
 Šubic Ivan, ravnatelj c. kr. obrtnih strok. šol in obč. svetnik.
 Šuman Josip, c. kr. dež. šolski nadzornik.
 Tambornino Ana, posestnica.
 Tausés Franc, c. kr. rač. asistent.
 Tauzher Ivana, lastnica trgovine in posestnica.
 Tavčar Alojzij, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Tavčar Ivan, odvetnik, dež. poslanec in odbornik, obč. svetnik in posestnik.
 dr. Tekavčič Franc, odvetnik.
 Tekavčič Karol, trg. potnik.
 Terdina Franc, trgovec.
 Toennies Adolf, solastnik tovarne, podjetnik in posestnik.
 Tomec Jakob, II. mestni komisar.
 Tratnik Josip, delovodja na c. kr. obrtnih strok. šolah.

- Treo Simon, posestnik, itd.
 Treo Viljem, stavb. podjetnik in posestnik.
 pl. Trnkoczy Ubald, lekarnar, kemik in posestnik.
 Trstenjak Anton, mestne hranilnice kontrolor.
 Trtnik Franc, dež. blagajne kontrolor in posestnik.
 Turk Hugon, trg. potnik.
 Turk Ivan, posestnik, itd.
 Uršič Franc, dež. koncipist.
 dr. pl. Valenta Alojzij, dež. primarij, ravnatelj dež. bolnice,
 c. kr. vl. svétnik, profesor, posestnik, itd.
 Valentinčič Ignacij, gl. zastopnik zavarovalnic „Austria“
 in „Concordia“, obč. svétnik in posestnik.
 Varda Sever, mag. pharm.
 Vavrú Ivan, c. kr. gimn. profesor v p.
 Vedral Josip, učitelj „Glasb. Matice“.
 Velkoverh Ivan, tovarnar, obč. svétnik, posestnik, itd.
 Vencajz Ivan, c. kr. dež. sodišča svétnik.
 Verbič Apolonija, žel. uradnika vdova.
 Verhunc Anton, trg. sotrudnik.
 Vik Franc, zas. inženér.
 Vilhar Ivan, zasebnik in posestnik.
 Višnar Josip, trgovec.
 Vodnik Alojzij, kamnosek in posestnik.
 Vodušek Matej, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Vok Franc, c. kr. notar.
 dr. Volčič Edvard, c. kr. agr. komisar.
 Vončina Ivan, I. mag. svétnik.
 Vrhovnik Ivan, trnovski župnik.
 Wratschko Oskar, c. kr. vl. pol. komisar.
 Zagorjan Anton, knjigotržec.
 Zalaznik Jakob, pek in slaščičar.
 Zalokar Janko, trg. potnik.
 Zamida Matija, dež. svétnik.
 Zarnik Ana, odvetnikova vdova.
 dr. Zbašnik Franc, dež. tajnik.
 vitez pl. Zitterer Matija, c. in kr. stotnik v p., občinski
 svétnik, itd.
 Zupan Tomo, c. kr. gimn. profesor, konz. svétnik, itd.
 dr. Zupanc Franc, c. kr. okr. zdravnik pri dež. vladi.
 Zupančič Filip, stavb. podjetnik in posestnik.
 Zupančič Josip, odv. kandidat.
 Zupančič Vilibald, c. kr. učit. profesor in okr. šolski nad-
 zornik.
 Žagar Karol, dež. blagajnik, obč. svétnik in posestnik,

Žakelj Friderik, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Žmavc Jakob, gimn. profesor.
 Žužek Franc, c. kr. višji inženér.

c) Vnanji društveniki:

Devetak Gabrijel, trgovec.
 Krisper Valentin, tovarnar in posestnik v Radečah.
 Lukančič Ivan, c. kr. nadinženér v p. na Dunaji.
 Majdič Franc, tovarnar v Jaršah.
 Prevec Alojzij, načelnik žel. postaje v Škofji Loki.
 Rojnik Franc, trg. potnik.
 Sterlè Franc, načelnik žel. postaje v Zagorju.
 Svetec Luka, c. kr. notar, posestnik, itd. v Litiji.

Štev. 3 + 268 + 8 = 279.

III.

Tajnikovo poročilo

za XXXIV. društveno dobo

od 26. dec. 1894 — 25. dec. 1895. l. prečitano na XXXIX. občnem zboru
 dne 26. dec. 1895 l.

Zopet je preteklo leto, za našo Čitalnico štirinintrideseto njenega obstanka, pod ne slabimi okolnostimi pričeto, pod usodepolnimi nadaljevano in pod precej ugodnimi sklenjeno.

Volitve lanskega občnega zbora, kateri se je, kot običajno, vršil na dan Sv. Štefana, so prinesle odboru nekaj izprememb. Ločila sta se iz odbora gospoda Drenik in dr. Šuklje in popolniti je bilo še tretje mesto, katero je ostalo po odpovedi g. dr. Gregoriča prazno. Na mesto teh treh gospodov so bili v odbor voljeni gospodje: A. Petrovčič, dr. M. Pirc in Fr. Taus. Odstopivšim gospodom se je izrekla iz odbora pismena zahvala za njih požrtvovalno, mnogoletno, vspešno delovanje.

Predsedništvo, podpredsedništvo, tajništvo in blagajništvo je ostalo v istih rokah, kot poprej. Odbor je imel v zadnjem letu pet sej; vršile so se pa 28. decembra lani, 31. januarja, 22. julija, 14. septembra in 6. decembra letos.

S poročilom o zabavni kroniki se odbor ne more nič bolj pohvaliti, kot v predzadnjem letu. Odbor je sicer pokazal dobro voljo in določil za predpust tri plesne zabave, namreč dva plesna venčka in pa sijajni ples. Razposlala so se že naznanila in vabila; za sijajni ples je bil določen poseben odsek, ki se je lotil že prvih priprav. Nenavadno slaba udeležba pri prvem venčku je pa jasno pokazala, da bi bila le škoda za ogromne troške, ako se priredita še ostali veselici. Kakor hitro ni jamstva za primerno udeležbo, je ves trud zastonj. Odbor je zategadelj razposlal okrožnico na vse društvenike, naj se izjavijo, se li hoté sijajnega plesa udeležiti ali ne, sicer, da se prekliče. Ker so se skoro vsi, ali vsaj njih ogromna večina, izjavili proti njemu, se je opustil sijajni ples in ž njim tudi II. venček. Svota, ki jo je Čitalnica prihranila s tem, se je porabila v poravnavo starejših tirjatev. Tem živahnejši so bili mali plesi v ožjih krogih, prirejani v predpustu po dvakrat na teden v društveni bralni sobi.

Med časopisjem ni nastalo nič bistvenih izprememb. Opustila se je „Reichspost“, naročil se je „Slovanski Svět“, katerega je društvo poprej prejemale brezplačno, da se tako ustreže želji nekaterih društvenikov, ki so to izrecno zahtevali. Društvenikom je v bralni sobi na razpolago do 50 časopisov. Oba domača dnevnik sta čitateljem v dveh izvodih razgrnjena v bralni sobi. Kot druga leta je Čitalnica tudi letos naročila za koroške Slovence vsled zborovega sklepa 5 iztisov „Mir“-a.

Strahoviti potres, kateri je Ljubljani in njenim stanovnikom zadel toliko, še dolgo nezaceljenih ran, naši Čitalnici neposredno ni škodoval, ker hiša, v kateri je bilo društvo poprej nastanjeno, še ni bila ravno toliko poškodovana. Posredno je pa tudi Čitalnica čutila potres, ker je morala selitev pospešiti. Razne okolnosti so jo primorale, da je staro stanovanje že za 1. oktober t. l. odpovedala in se v resnici tudi že tekom oktobra preselila v nove prostore v „Narodnem domu“, tedaj ob času, ko še niso bili popolnoma izgotovljeni, kakor tudi še dandanes niso v polni meri. Veliko pozornosti in skrbi je delala odboru selitev. V starih nedostatnih prostorih je utegnilo pohištvo zadostovati, v prostornih novih si je bilo treba veliko novega omisliti, kar je stalo velike svote. Ožji odsek pod vodstvom g. Verhunca je prevzel to neprijetno nalogo in jo v primeroma kratkem času izvršil častno. Čitalniški prostori so sedaj zares elegantni; kar je pa morebiti še pomanjkljivega, se bo dalo polagoma tudi še odstraniti.

Novi prostori so dali pa odboru tudi v drugem pogledu novega dela. S podvojenimi troški in pa z izvanrednimi izdatki

je bilo namreč Čitalnici v njih pokritje treba gledati na nova denarna sredstva. Tako sredstvo je društvenina, katere pa odbor namenoma ni hotel zvišati, dobro vedoč, da bi s tem ne pogodil prave. Pač je pa imel pred očmi živahnejši pristop novih društvnikov, kateri bi pod novimi, veliko ugodnejšimi okolnostimi rajše pristopali društvu. Se je li varal ali ne, o tem nas pouči bližnja prihodnjost, ko se v društvu prične prava sezona. Poskrbel je za večje število osebnih vabil, ki se razpošljejo na nedruštvenike in bivše društvnike. Konstatuje se pa že danes lahko, da je precej več društvnikov „Čitalnici“ pristopilo, kot pa izstopilo.

Že v kratkem času, kar biva Čitalnica v novih prostorih, opažati je veliko večjo živahnost v društvu samem in krog njega. Pojavljati so se zopet začela ona društva, ki so se že svoje dni zatekala k Čitalnici, in ž njimi še druga. Upati je, da se povrnejo popolnoma nekdanje živahne razmere in da bo že skoro konec socialni stagnaciji, ki je toliko časa tlačila ljubljanski narodni živelj. Dokler ne bodo v „Narodnem domu“ izgotovljeni vsi prostori, seveda ni še o tem govora; veliko se bo dalo pa storiti že z malo dvorano, ki je kaj pripravna za manjše prilike.

Mnogobrojnim vabilom domačih in vnanjih društev se je Čitalnica odzvala običajno, kot se je to skladalo z društvenimi okolnostimi in z dejansko potrebo, osebno, pismeno ali pa brzojavno.

Štirih slavljencev mi je omeniti. Dne 4. februarija je praznoval jugoslovanski mecen vladika dr. Josip Jurij Strossmayer svojo osemdesetletnico. Svojemu častnemu članu je o tej priliki Čitalnica čestitala brzojavno in prejela skupaj z drugimi národnimi društvi pismeno zahvalo. Dne 9. novembra t. l. je praznoval bivši deželni predsednik preblag. gosp. A. Winkler svojo sedemdesetletnico. Svojega častnega člana se je Čitalnica v zvezi z Matico o tej priliki v primernih besedah brzojavno spominjala in prejela še istega dne brzojavni odgovor nastopne vsebine: „Ginjenim srcem se zahvaljuje slavnima društvoma za prijazno in dobrohotno pomnenje ob svoji sedemdesetletnici ter jima vošči še nadaljno vspešno in blagonosno delovanje národu v prid. Winkler m. p.“ Štirinajst dni poprej je praznoval v ožjem krogu svojih koleg sedemdesetletnico zaslužen čitalnišk veteran, mnogoletni požrtvovalno delavni blagajnik gospod Fr. Kadilnik. Njega se je Čitalnica spomnila o tem povodu s primernim pismom in prejela zahvalo te-le vsebine: „Presrečna hvala Vam za poslano čestitko k moji sedemdesetletnici. Ne znam Vam odgovarjati v tako lepih in ginljivih

besedah, s katerimi ste Vi mene počastili. Vzemite torej to za dobro, vsaj me vsi poznate, da sem ves Vaš“. Četrty slavljenec je veteran na dramatičnem polju, režiser in oprni pevec g. Josip Nolli, ki je letos praznoval svojo tridesetletnico. Svojega soustanovnika, marljivega društvenika, nekaj časa tudi odbornika, se je med drugimi primerno spomnila tudi Čitalnica, poklonivša mu na častni večer venec s trakovi, prejemša od slavljenca javno in še posebej pismeno zahvalo za ta dar.

Gmotno stanje društveno sicer ni ravno žalostno. Iz pojasnil, ki jih bo slavnemu zboru podal gospod blagajnik, je jasno razvidno, da je čitalnici bojevati se z marsikaterimi težavami in biti jako ekonomiški ter previdni, ako hoče na jedni strani zadovoljiti svoje društvenike, na drugi strani pa vzdržati v blagajni ravnotežje.

Z veselimi se povsod vrsté tudi žalostni dogodki. Žalostna dolžnost tajnikova je, da se vsako leto spomni pokojnih društvenikov zadnje dobe. Letos mi je omeniti odličnega moža. Dne 25. junija t. l. je umrl voditelj slovenskega učiteljstva, vpokojeni ravnatelj Andrej Praprotnik, mnogovrstno delaven, vnet za vse dobro in koristno, vstrajen in značajan mož; v mlajših, krepkejših letih delaven tudi za Čitalnico, več let tajnik, do zadnjega trenutka pa zvest podpornik. Njemu in vsem drugim pokojnikom blag spomin!

IV. Računsko Sklep

vseh dohodkov in izdatkov ljubljanske

Tekoča številka	D o h o d k i	posebej		skupaj	
		gld.	kr	gld.	kr.
1	Ostanek gotovine društvenega leta 1894			27	62
2	Doneski družtenikov			2591	32
3	Dohodki najemščine:				
	a) Kavarna	207	10		
	b) Dramatično društvo od 1. jul. 1894. do 31. marca 1895	81	75		
	c) Pritlični prostori od 1. aprila do 30. septembra 1895	30	—	318	85
4	Za prodane časopise			6	50
5	Odškodnina za kurjavo in razsvitljava			22	50
6	Odškodnina za melioracije v poprejšnjih prostorih			124	87
7	Obresti delnice Narodne tiskarne			3	—
8	Darilo gospoda Franca Kadilnika			20	—
	Skupni dohodki			3114	66
	Če se odtegnejo skupni izdatki			2643	94
	ostane koncem društvenega leta 1895 go- tovine			470	72

poročilo.

računa

Čitalnice za društveno leto 1895.

Tekoča števila	I z d a t k i	gld.	kr.
1	Stanovanje od 1. januarija do 30. septembra 1895 .	899	25
2	Plača kustosu	408	—
3	Časniki	423	78
4	Razsvitljava in kurjava	441	78
5	Tisek za leto 1894	59	30
6	Davek	10	48
7	Zavarovalnina	4	10
8	Mizarska, ključarska in zidarska dela ter druge lišne potrebe	77	12
9	Razni izdatki o slavnostnih prilikah in društvenine .	27	41
10	V poravnavo računa plinove tovarne	173	67
11	Snaženje oprave in postrežčki povodom selitve v »Narodni dom«	119	05
Skupni izdatki .		2643	94

V Ljubljani, dne 21. decembra 1895.

Prof. Karol Pirc,
blagajnik.

Videla in v redu našla.

V Ljubljani, 22. decembra 1895.

Fr. Uršič l. r.

J. Krulec l. r.

V.

Časopisi,

ki se nahajajo v Čitalnici začetkom leta 1896.

a) Politični:

1. Agramer Tagblatt (Zagreb).
2. Dolenjske Novice (Novo mesto).
3. Domoljub (Ljubljana).
4. Domovina (Celje).
5. Edinost (Trst).
6. Hlas Národa (Praga).
7. Laibacher Zeitung (Ljubljana).
8. Mir (Celovec).
9. Nasa Sloga (Trst).
10. Neue Freie Presse (Dunaj).
11. Soča (Gorica).
12. Novice (Ljubljana).
13. Obzor (Zagreb).
14. Politik (Praga).
15. Rodoljub (Ljubljana).
16. Slovanski Svět (Ljubljana), 2 iztisa.
17. Slovenec (Ljubljana), 2 iztisa.
18. Slovenski Gospodar (Maribor).
19. Slovenski Narod (Ljubljana), 2 iztisa.
20. Südsteirische Post (Maribor).

b) Poučni in zabavni:

1. Alte und neue Welt (Einsiedeln).
2. Argo (Ljubljana).
3. Bazar (Leipzig).
4. Buch für Alle. 2 izt. (Stuttgart).
5. Chronik der Zeit (Stuttgart).
6. Dom in Svět (Ljubljana).
7. Fliegende Blätter München).
8. Humoristicke listy (Praga).
9. Illustr. Frauenzeitung (Berlin).
10. Kmetovalec (Ljubljana).
11. Leipziger ill. Zeitung (Leipzig).
12. ИИИИ (St. Petersburg).
13. Planinski vestnik (Ljubljana).
14. Popotnik (Maribor).
15. Pravnik (Ljubljana).
16. Rimski Katolik (Gorica).
17. Gartenlaube (Leipzig).
18. Učiteljski Tovariš (Ljubljana).
19. Ueber Land und Meer. 2 iztisa (Stuttgart).
20. Von Fels zu Meer (Stuttgart).
21. Vienac (Zagreb).
22. Vrtec (Ljubljana).
23. Zlata Praha (Praga).
24. Zvon (Ljubljana).

Skupaj 20 + 24 = 44

VI.

Pravila**národne čitalnice v Ljubljani,**

osnovana po odseku petorice v seji dné 2. januarija 1891. leta, soglasno sprejeta v izvanrednem občnem zboru dné 7. jan. 1891. in potrjena od vis. c. kr. dež. vlade z razpisom z 29. dné jan. 1891. l. št. 1412.

§ 1. Namen čitalnici, ki ima sedež v Ljubljani, je: 1.) čitanje časopisov in knjig, pisanih v raznih evropskih jezikih; 2.) razveseljevanje z besedami, plesi, igrami itd. Ne vtika se tedaj čitalnica v nikake politiške stvari.

§ 2. Kdor želi društvu pristopiti, mora biti polnoleten ali sicer samovlasten ter se oglasiti pismeno društvemu odboru. Po razpravi odloči odbor, ali se njegovi želji zadosti ali ne; vendar odbor ni odgovoren nikomur za svojo odločbo. Glasovanje je v tem slučaju tajno. Sprejetje seza zmirom nazaj do 1. onega meseca, katerega se je društvenik prijavil odboru. Častne ude voli občni zbor.

§ 3. Društveniki so plačujoči in častni. Plačujoči so ali tukajšnji ali vnanji. Tukajšnji pristopajo ali samo za svojo osebo ali s svojo rodbino.

§ 4. Udje, z rodbino pristopivši, plačujejo na leto po 14 gld., posamezni udje po 9 gld., vnanji po 4 gld. Plačuje se zmirom naprej in vsaj za mesec dni. Vrh tega plačujejo tukajšnji udje za vsak pristop po 2 gld. vpisnine. Častni udje ne plačujejo ničesa, uživajo pa vse pravice plačujočih društvenikov.

§ 5. Vsak društvenik dobi sprejemno pismo in tiskana društvena pravila.

§ 6. Pravice društvenikov so naslednje: 1.) čitati časopise in knjige, po § 1. društvenikom pripravljene, ter obiskovati vsakovrstne veselice, kakor: besede, plese, igre itd.; 2.) po določenem redu prejemati časopise in knjige za domače branje; 3.) svoje želje, nasvete in pritožbe v posebni

za to zmirom pripravljeni knjigi naznanjati; 4.) udeleževati se občnih zborov, stavljati v njih nasvete o društvenih zadevah in premembi pravil ter udeleževati se aktivno in pasivno volitev v odbor; 5.) vpeljavati goste v čitalnico.

§ 7. Vpeljan gost se mora kateremu odborniku zgledati ter potem svoje ime in stan v posebno knjigo vpisati. Vsled tega mu je dopuščeno 14 dni hoditi brat časopise in knjige ter udeleževati se tačasnih društvenih veselie brez vsacega plačila.

§ 8. Vsak društvenik se mora zvesto ravnati po društvenih pravilih in naredbah, katere bi odbor potrebne spoznavši ustanovil.

§ 9. Nameravan odstop se mora odboru tri mesece naprej pisмено naznaniti. Kdor po prijaznem, dvakratnem pismenem opominu ne plača, zbrise se z društva. Ako društvenik umrje ali ako se preseli z Ljubljane, prenehajo s tem ob enem njegove pravice in dolžnosti.

§ 10. Za oskrbljevanje društvenih opravil in imetka volijo v zmyslu § 6. točka 4. vsi udje v občnem zboru za eno leto predsednika in deset odbornikov. Odbor si potem iz svoje srede izbere podpredsednika, tajnika, blagajnika in knjižničarja.

§ 11. Predsednik in, ako on ne bi mogel, mesto njega podpredsednik vodi društvo po društvenih pravilih, sklicuje občne zbere in odboreve seje, vodi razprave, podpisuje vsa društvena pisma in zapisnike, zastopa društvo na zunaj.

§ 12. Tajnik podpira v vseh zadevah predsednika, sestavlja zapisnike o zborih in sejah, podpisuje s predsednikom vred vsa društvena pisma in zapisnike.

§ 13. Knjižničar preskrbljuje po odborovem sklepu in drži v redu časopise in knjige.

§ 14. Blagajnik ali denarničar prejema vse dohodke, izplačuje po nakazilih, podpisanih po predsedniku, in je odgovoren za društveni imetek. Občnemu zboru mora predlagati račun preteklega in proračun za prihodnje leto.

§ 15. Za oskrbljevanje ostalih opravil postavijo se odseki, ki poročajo odboru o svojih ukrepih in jih izvršujejo.

§ 16. Vsa odborova opravila so brezplačna.

§ 17. Odbor se shaja po enkrat na mesec, ako treba, tudi po večkrat. Vse važnejše reči se morajo izvrševati po odborovih sklepih. — Da so sklepi veljavni, treba v seji navzočnosti vsaj 6 odbornikov. O manj važnih opravilih odločuje predsednik s tajnikom vred, mora pa odločbe in razloge pojasniti v prvi prihodnji seji.

§ 18. Vsako leto se morajo mesca decembra vsi udje po kakem domačem slovenskem listu pozvati v redni občni zbor. Razun tega se mora na zahtevanje 20 društvenikov najdalje v 15 dneh po izročni pismeni želji sklicati izvanreden občni zbor na podlagi predložitve dnevnega reda.

§ 19. Z razglasom rednega občnega zbora se mora oznaniti tudi dnevni red. Ta zbor se začneja s predsednikovim ogovorom, tajnik priobčuje pregled o društvenem delovanju, blagajnik račun preteklega in proračun prihodnjega leta. Zbor voli tudi tri društvenike, ki v preteklem letu niso bili v odboru, da pregledajo in po okolišnih potrdijo ali popravijo račune.

§ 20. Ta pravila more izpremeniti vsak občni zbor, vendar samo, ako sta dve tretjini navzočnih za izpremembo.

§ 21. Način glasovanja v občnih zbora določuje praviloma predsednik ali izjemoma vsled zahteve nadpolovična večina zborova. Voli se vselej pismeno.

§ 22. V vseh zbora in sejah odločuje večina glasov navzočnih odbornikov ali zborovalcev, le v slučajih, označenih v §§ 20. in 23., ne. Ako bi bilo enako število glasov, odločuje glas predsednikov.

§ 23. Ako ima društvo nehati, odloči o vsem društvenem imetku občni zbor z dvema tretjinama glasov navzočnih društvenikov. Občni zbor razsoja tudi prepire med odborom in društveniki o kaki društveni zadevi. Ako bi tega občnega zbora ne bilo mogoče sklicati, spada premoženje društvu, ki bo imelo enake namene, kakor čitalnica.

VSEBINA:

	Stran
I. Čitalniški odbor	3
II. Imenik društvenikov:	
a) častnih	5
b) ljubljanskih	5—11
c) vnanjih	11
III. Tajnikovo poročilo	12—15
IV. Računsko poročilo	16—17
V. Imenik društvenih časopisov	18
VI. Pravila národne čitalnice	19—21

